

együttélés folyamánya. Kardos T. viszont azt fejti ki nagy szaktudással és bőséges adatokkal, hogy „Horvátország és a tengerpart kulturális jelentősége“-t már a legrégebb időkben is mennyire felismerte a magyarság, s hogy ez a kultúrák érintkező pontjában fekvő ország már a legrégebb időkben „a magyar birodalomnak kapujául szolgált a világtörténelem útvonalára a Földközi-tengerre és európai műveltségünk tüzhelyére, Itáliára.“ A horvátok és dalmátok viszont „a maguk erejét hozzáadták a magyar műveltséghez.“

VÁNDOR GYULA

Petőfi-kultusz Olaszországban
(*La fortuna di Petőfi in Italia.*)
Giovanni Cifalino tanulmánya.
(Különlenyomat a „Corvina“ 1942 évf. 2. számából, Franklin-kiadás, Budapest, 1942.)

Ez az érdekes kis füzet nagy szeretettel és lelkiismeretességgel összeállított áttekintést nyújt arról az irodalmi kultuszról, mely Petőfi legendás alakját Olaszországban már műveinek első fordítása után (Helfy, Milano, 1859) körülvette. Műveit, mint tudjuk, több mint 30 nyelvre fordították le, de a vele foglalkozó tanulmányok és a fordítások nagy száma alapján Németország után Itáliában volt a legnagyobb irodalma, s volt időszak (1880—90), amikor ő volt a legismertebb idegen költő olasz földön. Benne az európai zarnokság ellen küzdő és életét feláldozó szabadsághős és nemes hazafi eszményképét ünnepezték, aki mint a legnagyobb magyar lírikus egyúttal a hasonló célokért küzdő Itália lelkes barátja volt. Az első olasz fordító, aki Petőfit eredetiben olvasta, E. Teza volt, a pisai egyetem sanscrit tudósa, aki

elsősorban is a versek szellemét igyekezett visszaadni. A Petőfi-kultusz legnagyobb ösztönzését akkor nyerte, mikor 1877-ben Meltzl Hugó Kolozsváron megindította „Összehasonlító irodalomtörténeti lapok“ c. úttörő folyóiratát, melynek igen sok külföldi és olasz munkatársa volt. Köztük találjuk az egyik leglelkesebb Petőfi-rajongót, Giuseppe Cassone-t, aki munkásságának legnagyobb részét a magyar költő ismertetésének szentelte. Sok kiváló Petőfi-fordítás után legutoljára, 1940-ben egy érdekes életrajz jelent meg róla Marassovich tollából. Cifalino értékes összefoglalása végén különböző Petőfi-fordításokat is közöl.

VÁNDOR GYULA

Szeged városfejlesztési terve.
Összeállította és sajtó alá rendezte dr. Pálffy Budinszky Endre főmérnök. 1942. 110 old.

A városfejlesztés gondolata olyan régi, mint amilyen régi maga a város. Minden része gyakorlati: az élethez, a város multjához, jelenéhez és jövőjéhez tapad s ugyanakkor esztétikai is, mert a jó és szép várost akarja. Ilyenformán a városfejlesztés tudománya sok ezer esztendőre tekinthet vissza. Csak a mult század végén torpant meg és indult bizonytalan utakon bizonytalan jövő felé. Talán a barokk kor szelleme zavarta meg a nagy gondolkodókat: nem tudták a város jövő fejlődésének útját helyesen kijelölni. A város a funkciós problémák százait vetette fel s ugyanekkor a városfejlesztő lehunyt szemét és városesztétikai problémákon tűnődött. Az élet sietett, a város nőtt, úgy, ahogy a várospolitikai — akkor egyének érdeke — épen akarta. Ez a szembekötősi minden fej-